

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-09-03/2012

P/12/134

tekst ujednolicony

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/12/134 – Funkcjonowanie funduszy sołeckich.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ¹ .
<i>Kontroler</i>	1. Maciej Mikulski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 081185 z dnia 22.06.2012 r. 2. [Dowód: akta kontroli str. 1]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy Darłowo ² , ul. Dąbrowskiego 4, 76-150 Darłowo.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Franciszek Kupracz, Wójt Gminy Darłowo. [Dowód: akta kontroli str. 2]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia³ funkcjonowanie funduszu sołeckiego w Gminie Darłowo w latach 2010-2012 (do 30.06.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

- Wójt nieprawidłowo ustalił wysokość środków funduszu przypadających danemu sołectwu na lata 2010-2011.
- W 2011 r. Wójt ograniczał realizację wydatków w ramach funduszu sołeckiego i zrealizował jedynie 10,8% przyjętych do realizacji wniosków sołectw. W latach 2010-2012 (do 30.06) ze środków funduszu wydatkowano środki na dofinansowanie klubów sportowych w łącznej kwocie 28.358,19 zł z pominięciem trybu przewidzianego przez art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴.
- Badanie wydatków 21 sołectw w łącznej kwocie 190.753,04 zł wykazało, że wydatków w kwocie 9.068,02 zł (4,75% badanych wydatków) dokonano na przedsięwzięcia, które nie zostały wskazane we wnioskach poszczególnych sołectw, co było niezgodne z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim⁵, zaś wydatki w kwocie 10.737,46 zł (5,6% badanych wydatków) zostały poniesione niegospodarnie.
- Wójt udzielając w 2010 r. zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie p.n. „Dostawa nowych betonowych płyt drogowych typu JOMBO” nie odrzucił i dokonał wyboru oferty jako najkorzystniejszej, pomimo, że nie spełniała ona wymagań zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia⁶, czym naruszył art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia

¹ zwana dalej NIK.

² zwany dalej Urzędem.

³Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm. – dalej „ufp”

⁵ Dz. U. Nr 52, poz. 420 ze zm., zwana dalej „ustawą o funduszu”.

⁶ Dalej „SIWZ”

2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷. W tym samym roku z budżetu Gminy dokonano wydatków w łącznej kwocie 82.789,20 zł (67.860 zł netto), z czego 21.646,53 zł ze środków funduszu sołeckiego, na zakup płyt drogowych bez przeprowadzenia przetargu, z pominięciem pzp, co było niezgodne z art. 44 ust. 4 upr w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 4 pzp.

- Nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania funduszu sołeckiego oraz naruszenia przepisów pzp, wynikały m.in. z nieskutecznego systemu kontroli zarządczej w Urzędzie,

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Organizowanie funduszu sołeckiego.

1.1. Tworzenie funduszu sołeckiego.

Rada Gminy w Darłowie⁸ terminowo podjęła uchwały w sprawie wyodrębnienia funduszu sołeckiego w budżecie Gminy na lata 2010-2012, tj. odpowiednio 15.06.2009 r., 26.02.2010 r. i 17.02.2011 r. – zgodnie z art. 6 i art. 1 ust. 1 ustawy o funduszu. Projektodawcą ww. uchwał był Wójt.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Przyjęta w uchwałach budżetowych wysokość funduszu wynosiła: w 2010 r. – 398.668 zł, w 2011 r. – 441.619zł i w 2012 r. – 479.840zł. Rada nie korzystała z prawa zwiększenia wysokości środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu.

[Dowód: akta kontroli str. 3-11]

Uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy na lata 2010-2012 funduszu sołeckiego przekazano Regionalnej Izbie Obrachunkowej⁹ odpowiednio w dniach: 19.06.2009 r., 5.03.2010 r. i 24.02.2011 r., z zachowaniem terminu wynikającego z art. 90 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁰. RIO nie uchyliła uchwał dotyczących funduszu na lata 2010-2012 i nie wniosła uwag do ich treści.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w zakresie tworzenia funduszu sołeckiego nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Rozdysponowanie środków funduszu sołeckiego na sołectwa.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie, w Gminie obowiązywała strategia rozwoju społeczno-gospodarczego na lata 2004-2014, wprowadzona uchwałą Rady Gminy z dnia 26 listopada 2004 r.

[Dowód: akta kontroli str. 35-51]

Gmina składała się z 31 sołectw: Barzowice, Bobolin, Boryszewo, Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Głęznów, Jeżyce, Jeżyczki, Kopań, Kopnica, Krupy, Kowalewice, Nowy Jarosław, Palczewice, Pięciszewko, Porzecze, Rusko, Sińczycza, Słowino, Stary Jarosław, Sulimice, Wicie, Wiekowo, Wiekowice, Zielnowo, Zakrzewo, Żukowo Morskie.

[Dowód: akta kontroli str. 12-16]

⁷Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm. - dalej: „pzp”

⁸ Dalej „Rada”

⁹ zwanej dalej RIO.

¹⁰Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

Wójt, zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu, w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy przekazał informacje o wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach: 2010 – sołtysom 28 sołectw, 2011 – sołtysom 30 sołectw i 2012 – sołtysom wszystkich 31 sołectw.

[Dowód: akta kontroli str. 17]

Kwota bazowa wyliczona zgodnie z wzorem określonym w art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu wynosiła: 2.878,9 zł na 2010 r., 3.051,08 zł na 2011 r. oraz 3.382,02 zł na 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34]

W latach 2009-2011 wnioski o przekazanie środków z funduszu przekazały wszystkie sołectwa. Zostały one złożone przez sołtysów w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy o funduszu. Wszystkie wnioski zawierały dane wymagane art. 4 ust. 3 tej ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków funduszu wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem. Wójt nie odrzucił żadnego wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu.

[Dowód: akta kontroli str. 18-27]

W przekazanych sołtysom informacjach o wysokości środków funduszu na lata 2010 – 2011 podane kwoty, przypadające wszystkim sołectwom zostały wyliczone niezgodnie z przepisami ustawy o funduszu.

W przekazanych sołtysom informacjach o wysokości środków funduszu na 2012 r. podano kwoty obliczone zgodnie z art. 2 ust.2 ustawy o funduszu, przypadające wszystkim sołectwom (łącznie 479.840 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 29-34]

Ustalone
nieprawidłowości

W latach 2009-2010 Wójt w 4 przypadkach nieterminowo przekazywał informację o wysokości środków z funduszu sołeckiego, przypadających na dane sołectwo. Informacje o wysokości funduszu sołeckiego na 2010 r. zostały doręczone w dniach 7.08.2009 r.(sołectwo Wicie) i 24.08.2009 r.(sołectwa Sulimice i Zakrzewo). Informacja o wysokości funduszu na 2011 r. została przekazana w dniu 9.08.2010 r. (sołectwo Pięciszewko), co było niezgodne z art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu.

[Dowód: akta kontroli str. 17]

Zastępca Wójta Pan Radosław Głazewski (w zastępstwie Wójta) wyjaśnił, że nieterminowość w przekazywaniu ww. informacji wynikała z tego, iż *informacja o wysokości środków sołeckich przypadających na poszczególne sołectwo została zwyczajowo dostarczona sołtysom za pośrednictwem Biura Rady. Wynika to z wprowadzonych oszczędności. Poczta do sołtysów przekazywana jest do Biura Rady, gdzie mogą oni ją osobiście odbierać. Niejednokrotnie sołtysi pobierali w terminie lecz na zwrotnym potwierdzeniu odbioru wstawiali datę nie odebrania pisma lecz wstawiali dostarczenia „zwrotki” do urzędu. W roku 2012 informacja dla sołtysów zostanie wysłana pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru aby zachować termin dostarczenia do 31 lipca 2012 roku.*

[Dowód: akta kontroli str. 60-61]

W przekazanych sołtysom informacjach o wysokości środków funduszu na lata 2010 – 2011 podano sołectwom nieprawidłowo wyliczone kwoty. Określona w powyższych dokumentach łączna wysokość środków funduszu wynosiła:

a) na 2010 rok - 398.672 zł dla 31 sołectw była o 6.677 zł (tj. o 1,6%) mniejsza od kwot obliczonych, na podstawie wzoru określonego w art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu, z tego dla sołectw: Barzowice – ustalono kwotę 13.844 zł, tj. o 32 zł mniej od przysługującej, Bobolin - 9.478 tj. o 22 zł mniej od przysługującej,

Boryszewo – 11.374 zł tj. o 26 zł mniej od przysługującej, Bukowo Morskie – 18.584 zł tj. o 43 zł mniej od przysługującej, Cisowo – 15.596 zł tj. o 36 zł mniej od przysługującej, Dąbki – 13.902 zł, tj. o 32 zł mniej od przysługującej, Dobiesław – 16.659 zł, tj. o 38 zł mniej od przysługującej, Domasławice – 21.226 zł, tj. o 49 zł mniej od przysługującej, Drozdowo – 11.202 zł, tj. o 26 zł mniej od przysługującej, Głęznów – 14.246 zł, tj. o 33 zł mniej od przysługującej, Jeżyce – 8.502 zł, tj. o 5.777 zł mniej od przysługującej, Jeżyczki – 15.453 zł, tj. o 35 zł mniej od przysługującej, Kopań – 9.450 zł, tj. o 22 zł mniej od przysługującej, Kopnica – 9.076 zł, tj. o 21 zł mniej od przysługującej, Krupy – 16.228 zł, tj. o 38 zł mniej od przysługującej, Kowalewice – 17.550 zł, tj. o 40 zł mniej od przysługującej, Nowy Jarosław – 11.891 zł, tj. o 28 zł mniej od przysługującej, Palczewice – 8.473 zł, tj. o 20 zł mniej od przysługującej, Pięciszewko – 8.847 zł, tj. o 20 zł mniej od przysługującej, Porzecze – 10.685 zł, tj. o 25 zł mniej od przysługującej, Rusko – 12.408 zł, tj. o 29 zł mniej od przysługującej, Sińczycza – 9.708 zł, tj. o 23 zł mniej od przysługującej, Słowino – 18.239 zł, tj. o 42 zł mniej od przysługującej, Stary Jarosław – 20.077 zł, tj. o 47 zł mniej od przysługującej, Sulimice – 9.708 zł, tj. o 23 zł mniej od przysługującej, Wicie – 7.095 zł, tj. o 16 zł mniej od przysługującej, Wiekowo – 11.634 zł, tj. o 26 zł mniej od przysługującej, Wiekowice – 18.670 zł, tj. o 43 zł mniej od przysługującej, Zielnowo – 7.870 zł, tj. o 18 zł mniej od przysługującej, Zakrzewo – 11.518 zł, tj. o 26 zł mniej od przysługującej, Żukowo Morskie – 9.478 zł, tj. o 22 zł mniej od przysługującej.

b) Na 2011 rok przyznano 441.929 zł dla 31 sołectw i była to kwota o 10.476 zł (tj. o 2,4 %) większa, od kwot obliczonych na podstawie wzoru określonego w art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu, z tego dla sołectw: Barzowice – ustalono kwotę 14.875 zł, tj. o 352 zł więcej od przysługującej, Bobolin – 10.843 zł, tj. o 256 zł więcej od przysługującej, Boryszewo – 12.500 zł, tj. o 296 zł więcej od przysługującej, Bukowo Morskie – 20.374 zł, tj. o 481 zł więcej od przysługującej, Cisowo – 17.093 zł, tj. o 404 zł więcej od przysługującej, Dąbki – 15.406 zł, tj. o 364 zł więcej od przysługującej, Dobiesław – 18.156 zł, tj. o 429 zł więcej od przysługującej, Domasławice – 23.468 zł, tj. o 554 zł więcej od przysługującej, Drozdowo – 12.125 zł, tj. o 287 zł więcej od przysługującej, Głęznów – 15.593 zł, tj. o 368 zł więcej od przysługującej, Jeżyce – 15.312 zł, tj. o 362 zł więcej od przysługującej, Jeżyczki – 16.906 zł, tj. o 400 zł więcej od przysługującej, Kopań – 10.437 zł, tj. o 246 zł więcej od przysługującej, Kopnica – 9.968 zł, tj. o 235 zł więcej od przysługującej, Krupy – 17.473 zł, tj. o 448 zł więcej od przysługującej, Kowalewice – 19.062 zł, tj. o 450 zł więcej od przysługującej, Nowy Jarosław – 12.906 zł, tj. o 305 zł więcej od przysługującej, Palczewice – 9.187 zł, tj. o 217 zł więcej od przysługującej, Pięciszewko – 9.750 zł, tj. o 231 zł więcej od przysługującej, Porzecze – 11.500 zł, tj. o 272 zł więcej od przysługującej, Rusko – 13.687 zł, tj. o 323 zł więcej od przysługującej, Sińczycza – 10.468 zł, tj. o 247 zł więcej od przysługującej, Słowino – 19.968 zł, tj. o 472 zł więcej od przysługującej, Stary Jarosław – 22.343 zł, tj. o 528 zł więcej od przysługującej, Sulimice – 10.625 zł, tj. o 251 zł więcej od przysługującej, Wicie – 7.719 zł, tj. o 183 zł więcej od przysługującej, Wiekowo – 12.375 zł, tj. o 293 zł więcej od przysługującej, Wiekowice – 20.156 zł, tj. o 477 zł więcej od przysługującej, Zielnowo – 8.593 zł, tj. o 203 zł więcej od przysługującej, Zakrzewo – 12.718 zł, tj. o 300 zł więcej od przysługującej, Żukowo Morskie – 10.343 zł, tj. o 244 zł więcej od przysługującej.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34]

Przyczynami błędnie obliczonej wysokości funduszu sołeckiego na lata 2010-2011 było nieprawidłowe wyliczenie kwoty bazowej (K_b) na lata 2010 i 2011. Jak wyjaśnił Pan Radosław Głazewski (w zastępstwie Wójta) *błąd w wyliczeniu na 2010 r. polegał na nie ujęciu w kwocie wykonanych dochodów bieżących gminy kwoty*

z dochodów z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, co zaniżyło kwotę bazową i spowodowało zaniżenie kwot wyliczonego funduszu sołeckiego na poszczególne sołectwa. Błąd w wyliczeniu funduszu sołeckiego w sołectwie Jeżyce wynikał z błędu rachunkowego. W wyliczeniach funduszu sołeckiego na 2011 rok błędnie przyjęto zawyżoną kwotę bazową do wyliczenia środków z funduszu. Spowodowane było to ujęciem w wykonanych dochodach bieżących pomyłkowo dochodów majątkowych z tytułu dotacji. Błędnie wyliczone kwoty funduszu sołeckiego na poszczególne sołectwa powstały w wyniku tego błędu.

[Dowód: akta kontroli str. 60-61]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia organizowanie funduszu sołeckiego w Gminie, ze względu na wystąpienie przypadków nieterminowego przekazania przez Wójta sołtysom pisemnych informacji o wysokości środków z funduszu oraz nieprawidłowe ustalenie wysokości środków funduszu przypadających danemu sołectwu na lata 2010-2011.

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.

2.1. Realizacja wydatków budżetowych ponoszonych w ramach funduszu sołeckiego.

Opis stanu faktycznego

Kwoty wydatków poniesionych w ramach funduszu wyniosły: w 2010 roku – 379,3 tys. zł (co odpowiadało 95,1% planowanych wydatków), w 2011 roku – 47,8 tys. zł (10,8%) i w I półroczu 2012 roku – 25,4 tys. zł (5,3%).

[Dowód: akta kontroli str. 62-74]

Pan Radosław Głazewski wyjaśnił, że przyczynami niewykorzystania środków funduszu sołeckiego w 2011 roku była trudna sytuacja finansowa gminy, w 2011 roku nie realizowano zadań zaplanowanych w ramach funduszu sołeckiego ponieważ gmina realizowała przedsięwzięcia inwestycyjne powodujące znaczne obciążenie budżetu gminy, zaś w 2012 r. fundusz sołecki został uruchomiony dopiero w miesiącu maju.

[Dowód: akta kontroli str.231-232]

W badanym okresie środki funduszu sołeckiego nie były wykorzystywane jako wkład własny Gminy przy realizacji projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

[Dowód: akta kontroli str. 73]

W latach 2010-2012, 7 przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw było współfinansowanych bezpośrednio z budżetu Gminy:

- budowa chodnika w Drozdowie, na który - w 2010 r. wydatkowano kwotę 8.844,36 zł z budżetu Gminy oraz kwotę 2.357,19 zł w ramach funduszu sołeckiego,
- zakup mundurów dla Ochotniczej Straży Pożarnej¹¹ w Jeżyczkach - w 2010 r. wydatkowano na ww. cel kwotę 484 zł z budżetu Gminy oraz kwotę 2.000 zł w ramach funduszu sołeckiego,
- zakup materiałów budowlanych na remont remizy OSP w Barzowicach - w 2010 r. wydatkowano na ww. cel kwotę 35.142 zł z budżetu Gminy oraz kwotę 1.500 zł w ramach funduszu sołeckiego,
- przygotowanie budowy świetlicy w Porzeczu - w 2010 r. wydatkowano na ww. cel w ramach funduszu sołeckiego kwotę 9.000 zł z przeznaczeniem na wykonanie robót ziemnych, pod przyszłą planowaną do wykonania inwestycję,

¹¹ dalej „OSP”

zaś z budżetu Gminy 50.181,33 zł, z czego 181,33 zł na wykonanie ww. robót ziemnych oraz 50.000 zł na opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie pozwolenia na budowę,

- modernizacja boiska piłkarskiego w Wiekowicach - w 2010 r. z budżetu Gminy wydatkowano łącznie kwotę 85.627,97 zł, (z czego kwotę 42.475,52 zł przeznaczono na ogrodzenie ww. boiska, zaś 40.267,96 zł na wykonanie osadnika, przyłącza wodno-kanalizacyjnego oraz ułożenie polbruk na terenie wjazdu na stadion), zaś 13.068 zł wydatkowano z funduszu sołeckiego sołectwa Wiekowice,
- zakup pompy szlamowej na potrzeby OSP w Dobiesławiu w 2011 r. wydatkowano na ww. cel kwotę 600 zł z budżetu Gminy oraz kwotę 4.000 zł w ramach funduszu sołeckiego,
- zakup płyt typu JOMBO, kostki brukowej i podsypki żwirowej w celu utwardzenia dróg gminnych na terenie sołectw Jeżyce, Pięciszewko, Wicie, Sińczyca w 2010 r. – wydatkowano na ww. cel kwotę 3.570,87 zł z budżetu Gminy oraz kwotę 27.528,46 zł w ramach funduszu sołeckiego ww. sołectw.

[Dowód: akta kontroli str. 75, 327-339]

Badaniem w zakresie prawidłowości realizacji wydatków budżetowych w ramach funduszu sołeckiego objęto wykorzystanie środków przez 19 sołectw¹² w łącznej wysokości 190.753,04 zł, co odpowiadało 42,2% wydatków ogółem (452.429,67 zł), z tego:

- w 2010 roku – wydatki 11 z 31 sołectw realizujących wydatki (tj. 35,5% sołectw) na łączną kwotę 131.142,20 zł, co odpowiadało 34,6% wydatków ogółem (379.250,29 zł)¹³,
- w 2011 roku – wydatki 5 z 6 sołectw realizujących wydatki (tj. 83,3%) na łączną kwotę 39.500,27 zł, co odpowiadało 82,7% wydatków ogółem (47.776,89 zł)¹⁴,
- w I półroczu 2012 r. – wydatki 5 z 10 sołectw realizujących wydatki (tj. 50%) na łączną kwotę 20.110,57 zł, co odpowiadało 79,1% wydatków ogółem zł (25.435,4 zł)¹⁵.

Wszystkie objęte badaniem wydatki sołectw związane były z realizacją zadań własnych Gminy, służyły poprawie warunków życia jej mieszkańców oraz były zgodne ze strategią rozwoju Gminy (art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu). Wydatki w kwocie 181.685,02 zł (95,2% badanych wydatków) były zgodne z treścią wniosku sołectwa.

[Dowód: akta kontroli str. 74, 186-201]

Wszystkie objęte badaniem przedsięwzięcia zgłoszone we wnioskach sołectw zostały wykonane. W przypadku 2 z 19 sołectw (tj. Pięciszewko i Jeżyce) w 2010 r. dokonano zakupu płyt JOMBO, na które wydatkowano 13.725 zł, z czego 10.737,46 zł z funduszu sołeckiego (co stanowiło 5,6% badanych wydatków funduszu). Płyty, zakupione w celu utwardzenia drogi gminnej, nie zostały zamontowane do dnia przeprowadzenia oględzin (9.08.2012 r. i 11.09.2012 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 79-80, 99-107, 186-201]

Na 31 sołtysów, którym za pośrednictwem Wójta przekazano ankiety w sprawie funkcjonowania funduszu sołeckiego w gminie Darłowo, 10 odpowiedziało na pytania i dostarczyło wypełnione ankiety.

¹² badaniem objęto wydatki sołectw Wiekowo i Wiekowice w 2010 r. i 2011 r.

¹³ z tego sołectw: Barzowice (13.844 zł), Bukowo Morskie (18.583,59 zł), Dąbki (13.901,79 zł), Jeżyce (8.502 zł), Palczewice (8.473 zł), Pięciszewko (8.235 zł), Porzeczce (10.680,42 zł), Rusko (12.408,24 zł), Wicie (7.082,10 zł), Wiekowice (18.668,96 zł), Wiekowo (10.763,10 zł)

¹⁴ z tego sołectw: Cisowo (3.964 zł), Krępsko (13.906,60 zł), Nowy Jarosław (6.000 zł), Stary Jarosław (1.503,16 zł) Wiekowice (15.913,51 zł), Wiekowo (12.119,60 zł).

¹⁵ z tego sołectw: Boryszewo (300 zł), Dobiesław (3.493,34 zł), Domasławice (6.000 zł), Głężnowo (1.317,23 zł), Kowalewice (9.000 zł).

W 6 z 10 złożonych ankiet sołtysi ocenili prawidłowo funkcjonowanie funduszu sołeckiego, 4 sołtysów - negatywnie oceniło jego funkcjonowanie z powodu niewielkiej ilości środków przyznanych sołectwu (w 3 ankietach) oraz braku odpowiedniej pomocy ze strony Urzędu (2 ankiety).

[Dowód: akta kontroli str. 108-127]

9 sołtysów oceniło, że funkcjonowanie funduszu sołeckiego przyniosło korzyści mieszkańcom sołectwa, tj.: wpłynęło na zwiększenie aktywności mieszkańców sołectwa (8 ocen), zwiększenie integracji mieszkańców (8 ocen), stworzenia warunków do działania i rozwoju sołectwa (7 ocen), inne jak lepsze wykorzystanie środków, wpływ mieszkańców na przeznaczenie środków, zwiększenie atrakcyjności sołectwa (po 1 ocenie).

[Dowód: akta kontroli str. 108-127]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W latach 2010-2012, w ramach funduszu sołeckiego, wydatkowano środki na dofinansowanie klubów sportowych w łącznej kwocie 28.358,19 zł (6,27% wydatków ogółem) z pominięciem trybu przewidzianego przez art. 221 ufp.

Środki funduszu sołeckiego zostały przekazane na dofinansowanie klubów sportowych, w tym na:

- Piłkarski Klub Sportowy Wiekowianka Wiekowo w łącznej kwocie 22.859,54 zł - zgodnie z wnioskami sołectw Wiekowice (wnioski na lata 2010-2011) – wydatki w kwocie 11.600,96 zł, Wiekowo (wnioski na lata 2010-2011) – wydatki w kwocie 9.258,58 zł oraz Dobiesław (wniosek na rok 2011) – wydatki w kwocie 2.000 zł,
- Ludowy Zespół Sportowy Zieloni Rusko w kwocie 2.000 zł zgodnie z wnioskiem sołectwa Rusko na 2010 r.,
- drużynę piłkarską w Słwinie w kwocie 1.998,65 zł zgodnie z wnioskiem sołectwa Słowino na 2010 r.,
- Klub Sportowy Darpol Barzowice w kwocie 1.500 zł z funduszu sołectwa Barzowice, (sołectwo Barzowice nie ujęło we wniosku wydatków na ten cel).

[Dowód: akta kontroli str. 64-72, 129-130]

Zgodnie z art. 221 ust. 1, 2 i 4 ufp podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁶, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z ww. podmiotem. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze uchwały, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Wójt Gminy Franciszek Kupracz wyjaśnił, że dokonanie ww. wydatków stanowiło realizację uchwały Rady Gminy Darłowo o ustaleniu funduszu sołeckiego w Gminie Darłowo w latach 2010 i 2011. Uchwały sołectw Wiekowice, Dobiesław, Rusko, Słowino, Barzowice były określone jednoznacznie w swojej treści przeznaczenia środków finansowych. Wójt Gminy Darłowo nie jest kompetentnym organem do zmiany bądź uchylecia w/w uchwał, lecz jedynie ich wykonania.

[Dowód: akta kontroli str. 233-236]

¹⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.

Badanie wydatków 19 z 31 sołectw w kwocie 190.753,04 zł (42,2% wydatków) wykazało, że z budżetu Gminy wydatkowano w łącznie 9.068,02 zł (4,75% badanych wydatków) na przedsięwzięcia, które nie zostały wskazane we wnioskach poszczególnych sołectw, co było niezgodne z art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu.

W 2010 r. w ramach funduszu sołeckiego:

- sołectwa Wiekowice dokonano wydatków na naprawę pralki automatycznej w kwocie 122 zł¹⁷,
- sołectwa Barzowice dokonano m.in. wydatków w łącznej kwocie 7.344 zł (53% wydatków sołectwa) na zakup strojów sportowych dla klubu piłkarskiego Darpol Barzowice (1.500 zł¹⁸), na porządkowanie terenów zielonych przy kościele w Barzowicach (1.500 zł¹⁹), na prace melioracyjne (2.844 zł²⁰) oraz na roboty związane z remontem remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Barzowicach (1.500 zł²¹),

W 2011 r. w ramach funduszu sołeckiego sołectwa Wiekowo dokonano m.in. wydatków w kwocie 750 zł²² na wynajem obiektów sportowych w Darłowie i Koszalinie przez klub sportowy Wiekowianka.

W I półroczu 2012 r. w ramach funduszu sołeckiego sołectwa Dobiesław dokonano m.in. wydatków w łącznej kwocie 852,02 zł²³ (24,4% wydatków sołectwa w ww. okresie) na: zakup kosiarki i narzędzi ogrodniczych.

[Dowód: akta kontroli str. 131, 186-201, 204-230]

Ww. przedsięwzięć nie obejmowały odpowiednie wnioski o przyznanie środków w ramach funduszu sołeckiego sołectw Wiekowice i Barzowice (na 2010 r.), Wiekowo (na 2011 r.) i Dobiesław (na 2012 r.).

Wójt wyjaśnił: *Wnioski na realizację przedsięwzięć podanych w tym punkcie składały Sołectwa poprzez swoich przedstawicieli tj. sołtysów. Zgodnie ze Statusem sołectwa zasadność przeznaczenia środków przez sołectwa jest w gestii Komisji Rewizyjnej sołectw, a nie Wójta Gminy Darłowo. Na zebraniach sołeckich mieszkańcy nie kwestionowali zasadności przeznaczenia powyższych środków finansowych z funduszu sołeckiego.*

[Dowód: akta kontroli str. 233-236]

W działalności Urzędu w zakresie realizacji wydatków budżetowych ponoszonych w ramach funduszu sołeckiego stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niegospodarnego wydatkowania przez Wójta kwoty 13.725 zł, z czego 10.737,46 zł z funduszu sołeckiego (5,6% badanych wydatków) na zakup w 2010 r. płyt typu JOMBO w celu modernizacji dróg gminnych na terenie sołectw Pięciszewko i Jeżyce. W przeprowadzonych w trakcie kontroli oględzinach stwierdzono, że zakupione płyty nie zostały wykorzystane i są składowane na terenie sołectw przy posesjach mieszkańców.

[Dowód: akta kontroli str. 79-80, 99-107, 186-201]

Przepis art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Radosław Głazewski (w zastępstwie Wójta) wyjaśnił: *W 2010 roku zostały zakupione płyty drogowe typu JOMBO przez sołectwa Jeżyce i Pięciszewko. Płyty te zostały zakupione zgodnie z zapisami wniosków zebrani sołeckich. Płyty nie zostały*

¹⁷ Faktura nr 34/2010 z 4.05.2010 r.

¹⁸ Faktura nr 29/RL/03/2010 z 23.03.2010 r.

¹⁹ Faktura nr 41/2010 z 1.06.2010 r.

²⁰ Faktura nr 1705/2010 z 12.12.2010 r.

²¹ Faktura nr 7/2010 z 2.04.2010 r.

²² Faktury nr FA/1200/2011 z 31.07.2011 r., FA/378/2011 z 9.03.2011 r. (korekta z 19.04.2011 r.)

²³ Faktury nr 385/05/2012 i 383/05/2012 z 28.05.2012 r.

ułożone, gdyż nie było środków finansowych na ten cel w 2010 roku. Nadmieniam, że płyty składowane przy drogach gminnych zostaną ułożone w przypadku zapewnienia środków finansowych.

[Dowód: akta kontroli str. 202-203]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

3 z 6 sołtysów składających oświadczenia wskazało, na nie wywiązywanie się Gminy z realizacji przedsięwzięć ujętych we wnioskach sołectw.

Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Wójta Gmina nie wywiązywała się z realizacji ww. przedsięwzięć, ponieważ realizowała przedsięwzięcia inwestycyjne, powodujące znaczne obciążenie budżetu gminy w 2011 r. oraz uruchomiła środki funduszu dopiero w miesiącu maju 2012 r. ze względu na trudną sytuację finansową Gminy Darłowo.

[Dowód: akta kontroli str. 52-59]

2.2. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych.

Opis stanu
faktycznego

W uchwale Rady Gminy z 18.12.2009 r. w sprawie uchwalenia budżetu na 2010 r. planowane wydatki na drogi publiczne (rozdział 60016) wyniosły 257.035 zł, z czego 107.495 zł w ramach funduszu sołeckiego.

[Dowód: akta kontroli str. 317-326]

W 2010 r. z budżetu Gminy Darłowo (w tym ze środków funduszu sołeckiego) dokonano wydatków na zakup płyt drogowych typu JOMBO w łącznej kwocie 82.789,20 zł (67.860 netto) od firmy Agrobud sp. z o.o. z Koszalina.

- W okresie 31.05-10.08.2010 r. z budżetu Gminy sfinansowano zakup 900 płyt za 49.410 zł brutto.
- W okresie od 12.10.2010 r. do 6.12.2010 r. zakupiono kolejne 608 płyt za 33.379,20 zł brutto, z czego kwotę 21.646,53 zł wydatkowano z funduszu sołeckiego sołectw Pięciszewko (8.235 zł), Jeżyce (2.502,46 zł), Sińczyca (3.826,97 zł) i Wicie (7.082,10 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 76-98, 132]

Umową z dnia 29.10.2010 r. Wójt zlecił firmie „F.U.H. Marcin Czarnowski” z Dziemian - wykonawcy, którego wyłoniono w drodze przetargu nieograniczonego z dnia 7.10.2010 r, dostawę 2550 płyt drogowych typu JOMBO. Całkowita wartość zamówienia wyniosła 108.573,90 zł brutto. Zamówienie zostało zrealizowane terminowo, zgodnie z umową.

[Dowód: akta kontroli str. 133, 185]

Przy realizacji innych zadań finansowanych z funduszu sołeckiego w latach 2010-2012 (do 30.06.) Urząd nie stosował przepisów ustawy z dnia 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 239]

Ustalone
nieprawidłowości

W 2010 r. z budżetu Gminy Darłowo (w tym ze środków funduszu sołeckiego) dokonano wydatków na zakup płyt drogowych typu JOMBO w łącznej kwocie 82.789,20 zł (67.860 netto) od firmy Agrobud sp. z o.o. z Koszalina bez przeprowadzenia przetargu, z pominięciem pzp, co było niezgodne z art. 44 ust. 4 upr w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 4 pzp.

[Dowód: akta kontroli str. 76-98, 132]

Wójt wyjaśnił, że zakup 2550 szt płyt JOMBO stanowił wykonanie uchwały Rady Gminy Darłowo zadania drogi gminne. Oferent firma „F.U.H. Marian Czarnowski” nie dysponował płytami JOMBO w cenie 42,58 zł za płytę poza sprzedanymi w drodze przetargu. Natomiast zakup płyt JOMBO od firmy Agrobud był wykonaniem zadań sołeckich – uchwały sołectw, i tańszej oferty na realizację zadań sołeckich przy zakupie płyt nie było. Brak jest podstaw do twierdzenia, że zakup płyt JOMBO od

²⁴Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwana dalej pzp.

firmy Agrobud bez przeprowadzenia przetargu z pominięciem pzp jest niezgodny z art. 44 ust. 4 ufp itd. Po pierwsze nie był to zakup w ramach jednego zamówienia były to zakupy w różnym czasie na oddzielne zamówienia na realizację różnych zadań sołectw i każde zamówienie nie przekraczało 14 tys. euro. Urząd Gminy nie realizował zadania lecz sołectwo, oddzielnie w ramach oddzielnych, własnych funduszy sołeckich. O tym, że są to oddzielne zadania, a nie jedno zadanie świadczy:

1. Różne miejsca realizacji zadania, nie połączone na oddzielnych działkach,
2. Różna wielkość zadania rzeczowa i finansowa,
3. Różny zakres zadania, odmienny dla każdego sołectwa,
4. Różny sposób realizacji poszczególnego zadania (własnymi siłami, zlecając pracę, etapowość realizacji).

To, że realizacja zadań sołeckich jest zapisana pod tym samym paragrafem w księgowości (budżecie) nie stanowi, że jest to jedno zadanie. Jest to biurokratyczny zapis.

[Dowód: akta kontroli str. 233-238]

W objętym badaniem postępowaniu o udzielenie zamówienia na dostawę płyt oferta wybrana jako najkorzystniejsza nie spełniała wszystkich wymogów określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia²⁵. Wójt udzielając zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie p.n. „Dostawa nowych betonowych płyt drogowych typu JOMBO” wbrew przepisom art. 89 ust. 1 pkt 2 Pzp nie odrzucił oferty „F.U.H Marcin Czarnowski z Dziemian”, pomimo że ww. oferta nie spełniała wymagań stawianych w treści SIWZ (rozdział IV pkt 5), tj. nie zawierała wzoru umowy podpisanego na wszystkich stronach przez upoważnionego przedstawiciela Wykonawcy.

Pozostali oferenci złożyli podpisany na wszystkich stronach wzoru umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 133-185]

Zastępca Wójta wyjaśnił: Oferta na zakup płyt drogowych typu JOMBO wystawiona przez „F.U.H Marcin Czarnowski” nie została odrzucona, ponieważ przez przeoczenie pominięto fakt niepodpisania wzoru umowy przez przedstawiciela Wykonawcy, a ten w swojej ofercie oświadczył (punkt 7), że „w razie wybrania naszej oferty, zobowiązujemy się do podpisania umowy na warunkach określonych w SIWZ z uwzględnieniem zapisów zawartych we wzorze umowy, w miejscu i terminie wskazanym przez Zamawiającego”.

[Dowód: akta kontroli str. 241-242]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 pzp zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Zgodnie z Orzeczeniem Głównej Komisji Orzekającej z dnia 22 czerwca 2006 r. (DF/GKO/Odw.-4900/22/29/06/371) oferta niezgodna z SIWZ nie może być w ogóle przedmiotem wyboru, a tym samym nie może być najkorzystniejsza.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wykorzystanie przez Gminę środków funduszu sołeckiego, w tym w szczególności wydatkowanie środków funduszu w łącznej kwocie 30.714,55 zł (9.068,02 zł + 21.646,53 zł) tj. 6,8% wydatków niezgodnie z ustawą o funduszu i pzp.

²⁵ dalej SIWZ.

3. Refundacja z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego.

Opis stanu faktycznego

Gmina otrzymała refundację, w formie dotacji z budżetu państwa, części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego:

- za 2010 r. - w dniu 22.08.2011 r. – 37.925,02 zł, co odpowiadało 10% zrealizowanych wydatków w 2010 roku.
- za 2011 r. - w dniu 30.08.2012 r. – 4.777,69zł, co odpowiadało 10% zrealizowanych wydatków w 2010 roku.

[Dowód: akta kontroli str. 251-254]

Wójt Gminy Darłowo terminowo (do dnia 31 maja roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków) wysłał wnioski o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w 2010 i 2011 roku (tj. odpowiednio w dniach: 27.04.2011 r. i 25.05.2012 r.). W dniu 12.06.2012 r. Wójt złożył korektę ww. wniosku za 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 243-250]

Kwota wydatków poniesionych w ramach funduszu wykazana we wnioskach przekazanych Wojewodzie Zachodniopomorskiemu: za 2010 roku wyniosła 37.925,02 zł, a za 2011 rok 4.777,69 zł (co odpowiadało 10% zrealizowanych wydatków funduszu w latach 2010-2011). Biorąc pod uwagę wielkości kwoty bazowej (K_b) w Gminie w 2010²⁶ i 2011 roku²⁷ oraz średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}) w tych latach²⁸ wysokość wnioskowanej przez Urząd z budżetu państwa refundacji (tj. 10% za lata 2010-2011) była zgodna z przepisami art. 2 ust. 5 pkt 3 ustawy o funduszu.

[Dowód: akta kontroli str. 243-250]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu w zakresie rozliczenia części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w latach 2010-2011 stwierdzono nieprawidłowości polegające na wnioskowaniu przez Wójta o refundację wydatków w łącznej kwocie 821,59 zł (10% wydatków) poniesionych niezgodnie z ustawą o funduszu.

[Dowód: akta kontroli str. 18-24, 62-63, 186-198, 243-254]

We wniosku z 27.04.2011 r. Wójt – Franciszek Kupracz i Skarbnik Gminy – Violetta Kolanek wystąpili o refundację części wydatków w kwocie 37.925,02 zł zrealizowanych w 2010 roku (379.250,29 zł). W skład dokonanych wydatków wchodziły wydatki w łącznej kwocie 7.466 zł poniesione:

- na przedsięwzięcia, których nie objęły wnioski sołectwa Wiekowice w łącznej kwocie 122 zł oraz sołectwa Barzowice w łącznej kwocie 7.344 zł, co było niezgodne z art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu²⁹.

Po odjęciu ww. wydatków pozostała kwota wydatków w ramach funduszu w 2010 r. wyniosła 371.784,29 zł. Refundacja stanowić powinna 10% tej kwoty tj. 37.178,43 zł (o 746,59 zł mniej).

[Dowód: akta kontroli str. 18-20, 62-63, 186-193, 249-254]

We wniosku z 25.05.2012 r. Wójt – Franciszek Kupracz i Skarbnik Gminy – Violetta Kolanek wystąpili o refundację części wydatków w kwocie 4.777,69 zł zrealizowanych w 2011 roku (47.776,89 zł). W skład dokonanych wydatków wchodziły wydatki w łącznej kwocie 750 zł poniesione na przedsięwzięcie, którego

²⁶W 2010 roku. – 2.878,90 zł.

²⁷W 2011 roku – 3.051,08 zł.

²⁸ obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} wyniosła: na 2010 r. – 2.312,09 zł i na 2011 r. – 2.399,29 zł.

²⁹wydatki na przedsięwzięcia nie zgłoszone we wniosku sołectwa Barzowice (7.344 zł) zawarte są w kwocie 186.889,55 zł, ponieważ wniosek sołectwa Barzowice był niezgodny ze statutem sołectwa.

nie objął wniosek sołectwa Wiekowo w łącznej kwocie 750 zł³⁰, co było niezgodne z art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu.

Po odjęciu ww. wydatków pozostała kwota wydatków w ramach funduszu w 2011 r. wyniosła 47.026,89 zł. Refundacja stanowić powinna 10% tej kwoty tj. 4.702,69 zł (o 75 zł mniej).

[Dowód: akta kontroli str. 21-24, 62-63, 194-198, 243-254]

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Przyczynami wnioskowania o zwrot części wydatków poniesionych z funduszu sołeckiego w latach 2010-2011 (w kwocie 821,59 zł) było zakwalifikowanie do wydatków dokonanych w ramach środków funduszu sołeckiego wydatków poniesionych niezgodnie z ustawą o funduszu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia proces dochodzenia z budżetu państwa zwrotu, w formie dotacji celowej, części wydatków realizowanych w ramach funduszu sołeckiego, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, polegających na pobraniu dotacji w kwocie wyższej o 821,59 zł od należnej.

*Opis stanu
faktycznego*

4. System kontroli zarządczej.

Obowiązujące w Urzędzie w badanym okresie pisemne procedury kontroli zarządczej³¹ zakładały przestrzeganie mechanizmów kontrolnych uregulowanych w odrębnych procedurach m.in. instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych³² oraz procedur kontroli finansowej³³, dotyczących m.in. przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków, pobierania, gromadzenia, wydatkowania i zwrotu środków publicznych, w tym udzielania zamówień publicznych. Procedury kontroli zakładały m.in., że wydatków dokonuje się na podstawie wniosków pracowników, zaś przy udzielaniu zamówień publicznych stosuje się przepisy pzp. Zamówienia do których nie jest wymagane stosowanie ww. ustawy miały być udzielane na wniosek pracowników. Pracownik mający w zakresie obowiązków sprawy dotyczące zamówień publicznych powinien potwierdzać swoim podpisem na dokumencie finansowym tryb w jakim udzielono zamówienia publicznego. Wstępnej kontroli dokonywania wydatków ze środków publicznych dokonać powinien pracownik, któremu merytorycznie powierzono obowiązki w określonym zakresie w jakim wydatek jest ponoszony. Odpowiedzialność za kontrolę gospodarowania mieniem i udzielania zamówień publicznych przypisano Wójtowi (pod kątem stosowania procedur kontroli) i Skarbnikowi Gminy (pod kątem przejrzystości i jawności postępowania).

[Dowód: akta kontroli str. 255-277]

W badanym okresie zadania dotyczące funkcjonowania funduszu sołeckiego zostały przypisane w Urzędzie:

- od dnia 4.01.2010 r. Pani Małgorzacie Alokse - referentowi księgowości samorządowej sołectw – w zakresie spraw dotyczących przygotowywania informacji dla sołtysów o wysokości przyznanych środków sołeckich i wykorzystania ww. środków w ramach budżetu Gminy, wstępnego przygotowania planu wydatków środków sołeckich na podstawie uchwał rad sołeckich, prowadzenia, dla poszczególnych sołectw, kartotek środków wydatkowanych w ramach funduszu sołeckiego oraz księgowania ww. wydatków,

³⁰ W ww. kwocie zawierają się wydatki w ramach funduszu sołeckiego sołectwa Wiekowo w kwocie 37,60 zł, dokonane ponad kwotę, wynikającą z prawidłowego wyliczenia środków funduszu wyliczonego wg wzoru określonego w art. 2 ust.1 ustawy o funduszu.

³¹ wprowadzone zarządzeniem nr 4/2008 Wójta z 30.12.2011 r. w sprawie wprowadzenia organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie oraz zasad jej koordynacji w gminnych jednostkach organizacyjnych

³² wprowadzonej zarządzeniem nr 5/2002 Wójta z 25.04.2002 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie

³³ wprowadzonej zarządzeniem nr 151/08 Wójta z 31.12.2008 r. w sprawie wprowadzenia procedur kontroli finansowej w Urzędzie.

- od dnia 1.05.2004 r. Panu Tadeuszowi Biernikiewiczowi – koordynatorowi samorządowemu – w zakresie współdziałania i współpracy z sołectwami poprzez: branie udziału w zebraniach wiejskich, uzgadniania z sołtysami sposobu wykonania uchwały sołectwa, przyjmowania wniosków sołectw skierowanych do urzędu i określania sposobu ich realizacji.

[Dowód: akta kontroli str. 278-283]

Z wyjaśnień zastępcy Wójta wynika, że w badanym okresie jeden z pracowników Urzędu - Pani Agnieszka Stukan – kierownik referatu wydatków budżetu brała udział w szkoleniu organizowanym przez RIO w dniach 20-21 września 2011 roku w Goleniowie. Tematyka szkolenia dotyczyła procedury obsługi funduszy sołeckich.

W latach 2009-2012 Wójt nie organizował szkoleń dla sołtysów z zakresu funkcjonowania funduszu sołeckiego.

Z wyjaśnień zastępcy Wójta wynika, że sołtysi zostali indywidualnie przeszkoleni przez pracownika Urzędu, który w zakresie obowiązków ma rozliczanie funduszu sołeckiego.

[Dowód: akta kontroli str. 231-232]

6 z 10 ankietowanych sołtysów poinformowało o braku przeszkolenia w zakresie funkcjonowania funduszu sołeckiego. Jako źródło wiedzy o zasadach funkcjonowania funduszu 4 z 10 ankietowanych sołtysów wskazało pracowników Urzędu oraz inne źródła, m.in.: prasę, internet, innych sołtysów, 6 sołtysów wskazało wyłącznie inne źródła.

Pomoc pracowników Urzędu przy realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem funduszu 7 z 10 sołtysów oceniło jako wystarczającą.

[Dowód: akta kontroli str. 108-127]

W 2011 roku audytor wewnętrzny – Pani Anna Myśko przeprowadziła w Urzędzie zadanie audytowe w zakresie poprawności udzielania zamówień publicznych. Ww. audyt został przeprowadzony m.in. w zakresie kryterium planowania i przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, wyboru trybu jego udzielenia oraz prac komisji przetargowej. W sprawozdaniu z wykonania zadania z dnia 12.04.2011 r. audytor wskazał m.in. na brak udokumentowania czynności szacowania wartości zamówień, brak wewnętrznych regulacji dotyczących procedur udzielania zamówień, brak dowodów weryfikacji przez radców prawnych dokumentacji z planowania, przygotowania i przeprowadzenia zamówienia, udzielanie zamówień bez stosowania ustawy pzp (umowa ubezpieczenia grupowego pracowników), błędnej weryfikacji przedłożonych ofert, nie wzywanie Wykonawców do składania uzupełnień oraz nie dokonywania odrzuceń ofert, które nie spełniały warunków SIWZ. Jako przyczyny ww. nieprawidłowości wskazano: niewłaściwie działający system kontroli w ramach planowania i udzielania zamówienia (brak procedur), niedostateczną współpracę komórek merytorycznych ze stanowiskiem ds. zamówień publicznych oraz stanowiskiem obsługi prawnej, co wskazuje na ryzyko udzielenia zamówienia bez zastosowania trybu właściwego do jego udzielenia, błędnego szacowania zamówień, niekompletność wiedzy pracowników Urzędu w zakresie oceny dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Audytor zalecił m.in. zapewnienie kolegalności prac komisji przetargowych oraz wprowadzenie regulacji wewnętrznych dotyczących zamówień publicznych.

W badanym okresie przeprowadzony audyt wewnętrzny nie obejmował zagadnień dotyczących funkcjonowania funduszu sołeckiego.

[Dowód: akta kontroli str. 284-316]

*Ustalone
nieprawidłowości*

Pomimo wskazania przez audytora wewnętrznego w sprawozdaniu z wykonania zadania audytowego w zakresie poprawności udzielania zamówień publicznych, ww.

nieprawidłowości Wójt nie zrealizował zaleceń audytora w zakresie wprowadzenie regulacji wewnętrznych dotyczących zamówień publicznych.

System kontroli zarządczej powinien zapewniać efektywne, skuteczne i zgodne z prawem funkcjonowanie m.in. funduszu sołeckiego. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków Wójta na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 ufp.

Zastępca Wójta wyjaśnił: *Gmina Darłowo nie posiada wewnętrznego regulaminu zamówień publicznych. Zamówienia publiczne w Gminie Darłowo udzielane są zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), która w art. 3 wymienia podmioty zobowiązane stosować ww. ustawę, wśród których znajdują się również jednostki samorządu terytorialnego.*

[Dowód: akta kontroli str. 202-203]

Przyjęty przez Urząd system kontroli zarządczej był nieskuteczny w zakresie efektywnego, skutecznego oraz zgodnego z prawem funkcjonowania funduszu sołeckiego. Procedury kontroli zarządczej nie zapewniły prawidłowej realizacji zadań w zakresie obliczenia środków funduszu sołeckiego i kwoty refundacji oraz prawidłowej realizacji wydatków ze środków funduszu sołeckiego, w tym przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (w ramach którego wydatkowano środki funduszu sołeckiego).

[Dowód: akta kontroli str. 340]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Pomimo powierzenia obowiązków w zakresie funkcjonowania funduszu sołeckiego koordynatorowi samorządowemu oraz referentowi ds. księgowości samorządowej, oraz przeprowadzenia audytu wewnętrznego, w działalności Urzędu objętej kontrolą stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: organizowania funduszu sołeckiego, obliczenia jego wartości, dokonywania wydatków w ramach funduszu oraz udzielenia zamówienia publicznego ze środków funduszu sołeckiego.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia skuteczność systemu kontroli zarządczej w Urzędzie, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w obszarze funkcjonowania funduszu sołeckiego i udzielania zamówień publicznych.

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o:

1. *Dokonanie do budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego zwrotu środków w kwocie 821,59 zł z tytułu zwrotu za wydatki dokonane w latach 2010-2011 niezgodnie z ustawą o funduszu.*
2. *Przeszkolenie w zakresie zasad funkcjonowania funduszu sołeckiego oraz treści statutów sołectw, sołtysów i pracowników Urzędu, którym przypisano zadania w zakresie funkcjonowania funduszu.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Wójta Gminy Darłowo, drugi do akt kontroli.

³⁴ Dz.U. z 2012 r. poz. 82.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia

18 października 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

.....
Podpis